

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
(ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ)**

**Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΣΤΡΕΣ
ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟ COVID-19**

Φεβρωνία Μαρία Μπολώση

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΑΦΟΣ-ΚΥΠΡΟΣ 2021

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
(ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ)**

**Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΣΤΡΕΣ
ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟ COVID-19**

Της

Φεβρωνίας Μαρίας Μπολώση

Υποβληθείσα στη Σχολή Οικονομικών, Διοίκησης και
Πληροφορικής σε μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για την
απόκτηση του Μεταπτυχιακού Τίτλου σπουδών στη Δημόσια
Διοίκηση Μονάδων Υγείας στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις

Ιανουάριος 2021

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Φεβρωνία Μαρία Μπολώση, 2021

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραιτήτως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου.

Ονοματεπώνυμο Φοιτήτριας: Φεβρωνία Μαρία Μπολώση

Τίτλος Μεταπτυχιακής Διατριβής: Η επίδραση του εργασιακού στρες στην προσωπική και επαγγελματική ζωή των επαγγελματιών υγείας σε περίοδο Covid-19

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διατριβή εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε στις 29/01/2021 από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εξεταστική Επιτροπή:

Πρώτος επιβλέπων (Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος) Δρ. Λατσού Δήμητρα

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Δρ. Γείτονα Μαρία

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Δρ. Ανδρούτσου Λορένα

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Η Φεβρωνία Μαρία Μπολώση, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «*Η επίδραση του εργασιακού στρες στην προσωπική και επαγγελματική ζωή των επαγγελματιών υγείας σε περίοδο Covid-19*», αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Ο/Η Δηλών /σα

Περίληψη

Εισαγωγή: Το στρες είναι αναπόσπαστο χαρακτηριστικό της προσωπικής, κοινωνικής και επαγγελματικής καθημερινότητας του σύγχρονου ανθρώπου. Ιδιαίτερα το εργασιακό στρες, αποτελεί μια υποκειμενική διαχείριση καταστάσεων που χαρακτηρίζεται από τον περιβάλλοντα χώρο και τους ανθρώπους με τους οποίους ο εργαζόμενος συναναστρέφεται. Το εργασιακό στρες μεταξύ επαγγελματιών υγείας μπορεί να προκαλέσει σωματικές και ψυχολογικές αναπηρίες. Συνδέεται επίσης με χαμηλότερο ηθικό κίνητρο και ικανοποίηση από την εργασία, αυξημένη καθυστέρηση, μειωμένη παραγωγικότητα, μειωμένη ποιότητα και ποσότητα φροντίδας και αυξημένο κόστος των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης.

Σκοπός: Η διερεύνηση του εργασιακού στρες σε σχέση με την ποιότητα επαγγελματικής ζωής των επαγγελματιών υγείας, κατά την περίοδο της πανδημίας του Covid-19. Η παρούσα μελέτη επιδιώκει την εκτίμηση του βαθμού έντασης του στρες που αναδύεται από το εργασιακό περιβάλλον των επαγγελματιών υγείας σε περιόδους επιδημιολογικής έξαρσης, καθώς και την επίδραση των στρεσογόνων καταστάσεων στην ισορροπία της προσωπικής και επαγγελματικής ζωής τους.

Μεθοδολογία: Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 186 επαγγελματίες υγείας (ιατροί, νοσηλευτές) που ανήκουν στο εργατικό δυναμικό του ΓΝΑ «Ευαγγελισμός». Επιλέχθηκε η ποσοτική ερευνητική διαδικασία με τη χορήγηση ενός ερωτηματολογίου αυτοαναφοράς, με το μέθοδο της δημοσκόπησης. Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε την Κλίμακα Επαγγελματικής Ποιότητας Ζωής – IV «Professional Quality of Life Scale – ProQol)» και την Κλίμακα Μέτρησης Εργασιακού Στρες «Job Stress Measure». Επίσης, περιελάμβανε ερωτήσεις που αφορούσαν τα βιώματα των συμμετεχόντων σχετικά με την εργασία τους στην υπηρεσία υγείας, καθώς και ερωτήσεις για το εργασιακό άγχος λόγω της πανδημίας του Covid-19. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με τη μέθοδο της περιγραφικής στατιστικής και τη διεξαγωγή μονοπαραγοντικών αναλύσεων (T-test, One-Way Anova). Για τον έλεγχο της ύπαρξης γραμμικής σχέσης μεταξύ των ποσοτικών μεταβλητών, χρησιμοποιήθηκε ο παραμετρικός συντελεστής συσχέτισης του Pearson. Η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων έγινε με το πρόγραμμα SPSS 22.0.

Αποτελέσματα: Οι επαγγελματίες υγείας του δείγματος ανέφεραν μέτρια επίπεδα ποιότητας επαγγελματικής ζωής, μέτρια επίπεδα εργασιακού στρες και υψηλά επίπεδα εργασιακού άγχους λόγω της πανδημίας του Covid-19. Από την ανάλυση των στατιστικών στοιχείων αποδείχθηκε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ εργασιακού στρες/άγχους και ποιότητας της επαγγελματικής ζωής. Εργαζόμενοι που αντιμετώπισαν περισσότερο εργασιακό στρες και άγχος λόγω της πανδημίας, είχαν χαμηλότερα επίπεδα ποιότητας της επαγγελματικής ζωής. Επίσης, διάφοροι δημογραφικοί και εργασιακοί παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν την ποιότητα της επαγγελματικής ζωής, το εργασιακό στρες και το εργασιακό άγχος λόγω της πανδημίας Covid-19.

Συμπεράσματα: Οι οργανισμοί μπορούν να τροποποιήσουν αποτελεσματικά τις διαστάσεις της εργασίας, μόνον όταν γνωρίζουν τους τομείς που είναι ανεπαρκείς και χρήζουν βελτίωσης. Οι διαχειριστές των υπηρεσιών υγείας πρέπει να είναι σε θέση να μειώσουν το επίπεδο εργασιακού στρες στα νοσοκομεία, αυξάνοντας την ικανοποίηση των εργαζομένων. Ο σχεδιασμός των δράσεων πρέπει να γίνεται με τρόπους που παρέχουν κίνητρα και ευκαιρίες για τους υπαλλήλους χρησιμοποιώντας τις δεξιότητες. Τα αποτελέσματα θα ενισχύσουν την κατανόηση των καθοριστικών παραγόντων που επηρεάζουν την ποιότητα της επαγγελματικής ζωής στους επαγγελματίες υγείας, συμβάλλοντας στον εντοπισμό καλύτερων στρατηγικών πρόσληψης, προώθησης και κατάρτισης μελλοντικών εργαζόμενων στις υπηρεσίες υγείας.

Λέξεις-κλειδιά: *εργασιακό στρες, ποιότητα επαγγελματικής ζωής, επαγγελματίες υγείας, πανδημία Covid-19.*

Abstract

Introduction: Stress is an integral feature of personal, social and professional daily life of modern people. Work stress, in particular, is a subjective situation management characterized by the environment and the people with whom the employee interacts. Work stress among health professionals can cause physical and psychological disabilities. It is also associated with lower morale and job satisfaction, increased latency, reduced productivity, reduced quality and quantity of care, and increased costs of health care services.

Aim: Investigating work stress in relation to the quality of professional life of health professional during the Covid-19 pandemic. The present study seeks to assess the degree of stress that emerges from the work environment of health professionals in times of epidemic outbreak, as well as the impact of stressful situations on the balance of their personal and professional lives.

Methodology: The research sample consisted of 186 health professionals (doctors, nurses) working at the General Hospital of Athens “Evangelismos”. Quantitative research process was selected by providing a self-report questionnaire, using the survey method. The questionnaire included the “Professional Quality of Life Scale (ProQol)” and the “Job Stress Measure”. It also included questions about participants’ experiences of working in the health service, as well as questions about work-related stress due to the Covid-19 pandemic. Data analyzed using descriptive statistics and one-factor analysis (T-test, One-Way Anova). In order to test the existence of a linear relationship between the quantitative variables, Pearson’s parametric correlation coefficient was used. Statistical analysis of the results was done with SPSS 22.0.

Results: Health professionals in the sample reported moderate levels of quality of working life, moderate levels of work-related stress and high levels of work stress due to the Covid-19 pandemic. The analysis of the statistics showed that there is a correlation between work stress and quality of professional life. Employees who experienced more work-related stress and work stress due to the pandemic had lower levels of quality of professional life. Also, various demographic and occupational factors can affect quality of working life, work-related stress and work stress due to the Covid-19 pandemic.

Conclusions: Organizations can effectively modify the dimensions of work only when they know the areas that are inadequate and need improvement. Managers of health services must be able to reduce the level of work stress in hospitals, increasing employee satisfaction. Action planning should be done in ways that provide motivation and opportunities for employees using the skills. The results will enhance the understanding of the determinants that affect the quality of professional life of health professionals, helping to identify better strategies for recruiting, promoting and training future employees in health services.

Key words: *work stress, quality of working life, health professionals, pandemic Covid-19.*

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους ανθρώπους εκείνους, χωρίς τη βοήθεια των οποίων θα ήταν αδύνατη η εκπόνηση της παρούσας μεταπτυχιακής διατριβής:

- Τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και όλους τους καθηγητές μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, για την ανεκτίμητη γνώση και εμπειρία που μου μετέδωσαν.
- Το Επιστημονικό Συμβούλιο του ΓΝΑ Ευαγγελισμός, για τη συγκατάθεσή του στην πραγματοποίηση της παρούσας έρευνας.
- Τους συναδέλφους επαγγελματίες υγείας που συμμετείχαν στην έρευνα, χωρίς τη συνδρομή των οποίων θα ήταν αδύνατη η επιτυχής ολοκλήρωσή της.
- Τους γονείς μου, για την κατανόηση, την υπομονή και την αμέριστη υποστήριξή τους καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.